

ԻՐԱՎՈՒՆԿ

ԼՐԱԳԻՐ ԱԶԳԱՅԻՆ ԵՒ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

ԿՐ ՀՐԱՏԱՐԱՎՈՒԹԻ ԱՄԵՆ ԶՈՐԵՓԵՇԱԲԹԻ ԵՒ ՇԱԲԱԹ

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
Ներկայ 1898 թվականի
Պուշկարիոյ համար տարեկան 12 ֆրանկ
» » վեցամսեայ 6 »
Արտատպանի » տարեկան 14 »
» » վեցամսեայ 7 »
ԿԱՆԽԻԿ ՎՃԱՐԵԼԻ

Նամակ դրամ եռայն դրկել հետեւեալ հասցեով
ԽՐԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԵՒ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ (ՊՈՒԼԿԱՐԻՈ)
Редакция на вѣстникъ
„Иравункъ“
ВАРНА (България).

Rédaction du journal
„Iravounk“
VARNA (Bulgarie)

Խոհագրութեան ուղղեալ գրութիւնք
էս լին յրկուիւր եւ յարմար դասուած-
նէրը միայն կը հրատարակուին անգող-
ջովին կամ մասամբ:
Ծանուցման տղը 20 սանթիմ. երե-
փեկ աւելի անգամներու համար 20 0/0
գեղջ կը լինի. փոխարեւը կանխիկ:

ԶԵԿՈՅՑ

Կը ինքզուրկ «Իրաւունք»-ի ար-
գոյ գործակալներէն ու բարեկամ-
ներէն, որ հաճին իրենց յանձնուած
գանձումներու և ձեռքէ ծախուած
թերթերու հաշիւները մեզ դրկել
առանց յապաղման, որպէսզի ամ-
սազլիսոյ առթիւ կարենանք կար-
գադրութիւններ ընել:

Նաե ցարդ բաժնեգին չի վճա-
րող բաժանորդաց կը յիշեցնենք
իրենց պարտքը:

ԸՆՏԱՆԵԿԱՆ ԿՐԹՈՒԹԻՒՆ

Կրթական գործին վրայ խօսե-
լու կամ գրելու ժամանակ ընդ-
հանրապէս նկատողութեան չենք
առնել այն հօրը, ազգեցութիւնը
զոր իրաւաբանիւր տղայ կըստա-
նայ իր ընտանեկան միջավայրէն
և որ անոր նկարագրին կազմա-
թեան վրայ իր գրեթէ վճռական
ազդեցութիւնը կ'ունենայ միշտ:
Շատ հազուադէպ է որ մանուկ
մը, արտակարգ հանգամանքներու
շնորհիւ, կարենայ ընտանեկան
չըջանակին լաւ կամ յոռի ազդե-
ցութեան ենթարկուած չի մնալ
մշտնջենապէս:

Բաւական չէ ուրեմն միայն պա-
հանջել որ մեր տղոց ուսուցիչները
կարող և պարտաճանաչ մարդիկ
ըլլան: Օգուտ չունի, երբ գարդ-
ցական տղաներուն բարեկրթական
թերութեանց համար միմիայն վար-
ժապետներուն գէժ գանգատինք,
կարծելով որ անոնց կողմէն բարի
կամքի և աշխատութեան պակա-
սութիւնն է պատճառը, եթէ տը-
ղաները գոհացուցիչ վարք և բա-
րեկրթութիւն չունին: Ուսուցիչը
որքան ալ կարող ու պարտաճանաչ
ըլլայ, վարժարանին մէջ շատ շատ
կը յաշիւր բարեկրթական ձեւե-
րու լոկ արտաքին երեւոյթովը օժ-
տել տղան որ իսկապէս անկիրթ
մը պիտի մնայ, բարեկրթութեան
խաբուսիկ չպարի մը տակ պահ-
ուած, երբ իր ընտանեկան կրթ-
ութիւնը, վարքն ու բարքը
գարդի բարի ազդեցութիւնը բա-
ղող տեսակէն են:

Ծնողք դիտեալու են որոշապէս
թէ իրենք են որ նախապէս իրենց
տղան բարեկրթութեան և վարք
ու բարքին հիմը կը դնեն որուն
վրայ գարդի լիսոյ կուգայ հաս-
տատել իր շնորհքը և ուրիշ առա-
ւելութիւնները: Հայ ծնողներու
մէկ միծ մասը սակայն չ'են ըմ-
բանած այս ճշմարտութիւնը և կը
կարծեն թէ գարդի շատ ուրիշ
և տարրական բան մը տնկալած
կըլլան, պահանջելով որ իրենց
տղաները, որքան ալ գարդի
զուրս անկիրթ և անշնորհք սպա-
ւորութիւններ և ներշնչումներ ըս-
տանան, միայն իրենց վարժա-
պետներուն օրինակովը, յորդոր-
ներովը և գարդիական պատժի և
վարձատրութեան ազդեցութեամբը
չենք ջնջորհք պատանիներ, բարե-
կրթութեան տիպարներ դառնան:
Կրթական գործին կարեւոր ծա-
ռայութիւն մը մատուցանել պիտի
նշանակէր, խօսքով ու գրով հաս-
կըցնել այսպիսի ծնողներու թէ
որչապի անբնական և անիրանալի է
իրենց այս պահանջը և բացառ-
իկ իրենց այն մեծ դերը զոր ըն-
տանիքը կը կատարէ միշտ տղոց
կրթութեան մէջ:

Հրապարակագիրներու, իր չըր-
ջանակին մէջ ամէն խելահաս մար-
դու, բայց մանաւանդ քարոզիչնե-
րու պարտականութիւնն է խօսիլ
այս շատ օգտակար նիւթին վրայ,
ճշգիւ այս մասին գարդի ու տան
դերերն ու պարտականութիւնները
ու երկուքին փոխադարձ ազդե-
ցութիւնը տղան վրայ:

Եթէ հայ ծնողքներէ չենք կա-
րող ընդհանրապէս սպասել որ ուղ-
ղակի գարդիին աշակցին իրենց
զաւակաց ուսումնական կրթու-
թեան իրենց կողմէ ալ մղում տա-
լով, պէտք է որ գոնէ բարոյական
կրթութեան տեսակետով գարդին
օժանդակութիւն մը կարենանք
սպասել ծնողքներէն, որպէսզի
կարելի ըլլայ նաե գոհացուցիչ ար-
գիւնք տնկալել մեր կրթական
հաստատութիւններէն:

Ուսուցիչ մը կը ճանչնամ, ո-
րուն հետ կուսելու կուգայ օր մը
աշակերտի մը հայրը, որովհետեւ
հակառակ իր պատուէրներուն, իր
հայհոյել սորված զաւակը կը շա-

րունակէր այդ յոռի սովորութիւնը,
Տգէտ բայց բարի մարդը կը կար-
ծէր որ եթէ ուսուցիչը իր կրթա-
կան պարտականութեանց մէջ թե-
րացած չըլլար, տղան հայհոյելու
չպիտի վարժուէր:

Չայրացած հայրը այս յուզուած
խօսակցութեան մէջ իր տղան գէժ
կը հայհոյէր: Ուսուցիչին համար
գիտար գործ մը չ'ուրաւ խորիտ
ընդգրկում լինէ մը ետքը, հան-
գարտ լիզուով և պարզ, արամա-
բանական բացատրութիւններով
հասկցնել իր հակառակորդին թէ
ան ամենէն առաջ ինքնիրեն գէժ
պարտէր զայրանալ, որպէստե
տղան իրմէ, իր հօրմէն, սովորէր
հայհոյել և ոչ թէ իր ուսուցիչին
և թէ ընդհակառակը ուսուցիչին
ձգտումները և ջանքերը այս մա-
սին չ'ընդգրցած էին պարզապէս
հօրը օրինակովը, որ տառնց հայ-
հոյելու քիչ անգամ խօսելու սո-
վորութիւնը ունէր: Խեղճ մարդը
տեսնելով որ ուսուցիչը կատարե-
լապէս իրաւունք ունի, ներողու-
թիւն խնդրեց անկէ և խօստացաւ
որ պիտի ջանայ անկէ ետքը գոնէ
իր զաւակին բով բերնէն հայհոյու-
թիւն չի հանել:

Օրինակը քաջապիտան է անոնց
համար որոնք միջոց ունին ծնողք-
ներուն բացատրելու իրենց պար-
տականութիւնները իրենց զաւակ-
ներուն տնական-բարոյական լաւ
կրթութիւն մը տալու մասին, ա-
ռանց որոյ գարդիական միշտ
թերի մնալու գատապարտուած է:

Յ. Պ.

ԱՆԳՈՒՄ ԵՒ ՖՐԱՆՍԱ

Անգլեֆոնական մատաւառ
ընդհանուր համաձայնութեան մը
մասին վերջերս շրջաբերած լու-
րեր հաստատութիւն չի գտան և
երկու երկիրներու մասնաւոր լեզուն
բնաւ յայտ չի տար գիտալոսարտ
որ այդպիսի համաձայնութիւն մը
կարելի պիտի ըլլայ մօտ ապագայի
մէջ: Այս մասին շահեկան կը զըտ-
նենք Բարիդեան թերթի մը հե-
տեւեալ աղբերը:

«Լօրտ Սօլլպէրի իր ճառին մէջ

ըսաւ թէ Ֆրանսայի գէպին կար-
գադրութեամբ փակուած չեն Անգ-
լիոյ և Ֆրանսայի մէջ վեճի ա-
ռարկայ եզրղ բոլոր խնդիրները:
Այս է նաեւ անգլիական մասնաւոր
կարծիքը, որ Լօրտին լեզուն մէջ
տնկարկութիւն մը կը տեսնէ Սու-
տանի գործերուն: Մեր անգլամաշ-
եան պաշտօնակիցները առհասա-
րակ կը կարծեն թէ մենք փոխա-
նակ սրդողած միտու, աւելի ի-
մաստութեամբ պիտի շարժէինք
օգտուելով արդի հանգամանքնե-
րէն՝ անգլիական արտաքին գոր-
ծերու պաշտօնատան հետ բանակ-
ցութեան մը մանելու համար, որ
բովանդակէր ամբիկեան կեդրոնի
բոլոր գործերը: Որակայն և այն-
պէս անոնք կը հասկցնեն մեզի
թէ այս ճամբուն ընտրել պիտի
նշանակէր Անգլիա ճանչնալ իբր
եզրկատու իրաւասու, որ անոր
անունով Պարէլ կապէլի մէջ հոյ
վարձու տալու և արտօնութիւն-
ներ շնորհելու իրաւունք ունի:

Ահա այժմէն կիմացնեն մեզի
թէ՝ կը հաճին բանակցիլ մեզի հետ,
բայց կանխաւ պէտք է համա-
ձայնիք որ եթէ բանակցիք,
ատով իսկ հրաժարած կըլլանք՝
այսուհետեւ ու է առարկութիւն
հանելու իրաւունքէն՝ 1882էն ի
վեր Նիդաի հովիտին մէջ կատա-
րուած իրողութիւններուն գէժ և
ճանչցած կըլլանք Անգլիոյ իրա-
ւունքները եզրկատու վրայ: Գո-
նէ այս նշանաւոր զոհողութեան
փոխարէն բան մը պիտի շնորհուի՝
մեզ: Թայմս այս հարցումին կը
պատասխանէ խորովին յատկանը-
շական յօդուածի մը մէջ ուր նախ
հաստատու կուզէ թէ Անգլիա Ֆրա-
նսայի փոխարէն բան մը չի պար-
տի Ֆրանսայի, որոհետեւ Ֆրա-
նսայի պարպումը ուշացած և ու-
կամայ տրուած գոհացում մըն
էր: Գալով ուրիշ տեղերու, ըն-
դարձակ երկիր մը կայ գեռ որ
Նիդաի արեւմտեան կողմի շատ
հեռուն կը տարածուի և ըստ
Թայմսի, Անգլիոյ կը վերաբերի
Այստեղ ալ սակայն փոխարինու-
թեան կամ արտօնութեանց խօսքը
չի կրնար ըլլալ: Աւելի հեռուն
կայ ուրիշ երկիր մը, նոյնպէս

շատ ընդարձակ, որ կրնայ թէ՛ անզլիական նահանգներու և թէ՛ ֆեոդալական ֆեոդալներէն կողմէ (հինթէրլանտ) նկատուիլ:

Կամ այս բոլորը անիմաստ են, կամ, թայմս կուզէ խօսիլ մեր վերի Ուպանկիի մասին. և հոգ միայն կը հաւանի ան որ դիւտ. նագիտութիւնը գործել սկսի. բայց կը պահանջէ նաեւ որ այդ տեղ ալ Անգլիա ֆեոդալայի հետ հաւասար իրաւունքի տէր ճան. չցուի: որովհետեւ երկու տէրութեանց ալ իրաւունքները հոն հաւասարապէս անորոշ են:

Մեր Լոնտօնի պատուական պաշտօնակիցը բան մը միայն կը մոռնայ, այն է ըսել մեզի թէ մենք ի՞նչ օգուտ կրնանք ակնկալել այս պայմաններուն մէջ բանակցութեան մանեւ: Երբ Անգլիա կանխաւ իրենը կը յայտարարէ ինչ որ վէճի առարկայ է, նոյնպէս երկար ատենէ ի վեր վէճի առարկայ ըլլալէ դադարած տեղերու մէջ մեծ մասը, մեր դիւտագէտները ի՞նչ գործ պիտի ունենան այս բանակցութեան մէջ: Այս բացատրութիւններէն մենք միայն կրնանք սա դասը դադել թէ՛ չենք կրնար լաւագոյն բան մը ընել. քանզի այժմ հրաժարիլ ունէ՛ տեսակցութիւնէ Լոնտօնի փահլիճին հետ: Անգլիացիք գինովցած են իրենց յաղթութեամբ: Մեր կողմէ անմոտութիւն մը պիտի ըլլար և և է բան պահանջել իրենցմէ այս պահուն, որ բացարձակապէս որոշած ինչ ոչինչ չտալ: Երբ ճօն Պոլսի իր յաղթութեան գինովութենէն սթափի, այն ատեն իր հետ վիճաբանելու ժամանակը և կամ կ'ըլլայ:

ԱՆՔՕԼԻՉՄԻ ՎԵՍՍՆԵՐԸ

Նախորդ յօդուածով բացատրեցինք արդէն թէ՛ աղիքներու մէջ մարմնուած կերակուրներու անդարար մանրէն մասնաջին հետ ծծուկով արեան խառնուող ալբօլը, արեան գնտակները տարբազարեւոյ մարմինն ընդհանուր անդառութիւնը կը խանգարէր: Բայց ալբօլը զինքը հիւսաւորող անձին մարմնոյն այդքան ծանր փնաս մը հասցնելով միայն չգոհանար. նա ուր և որ կենսական գործարարներն մէջէն ալ անցնի, հոն աւելորդ ու վէճը կը թողու: Արդէն ըփիք որ ստամոքսի եւ աղիքներու մէջ գտնուած ատեն անոնց ներքին Կրեմի վրայ գտնուած փափուկ միւսերը և հիւսաւորութիւնը գեղձերը այրելով վէճերը կը յառաջանցնէր: Նոյն բանը կընէ նաեւ երբ ալիւան հետ խառնուելով նոսր հետ կը ճամբորդէ և կ'այցելէ մարմնոյն մէջ գտնուած այլ և այլ գործարարները: Մասնաջին մէջ մասը որովհետեւ մաքուր արեան հետ մեր մարմնոյն մաքրատունը կազմող գործարարներն լեւալին մէջէն կ'անցնի, որպէսզի անոր թողու իր մէջ գտնուած աւելորդ և փնասակար նիւթերը, և եթէ փնասակար քիչ ունի ստանայ: Արդ ալբօլով մարդուն մամացը իր հետ քնքած ալբօլը կուզէ լեւալին ձգել և թէեւ լեւալին ալ իր կողմէն բնաւ զփուստութիւն չցուցնէր բայց չի կրնար ալ մամացին խնդիրը լիուր

կատարել, որովհետեւ ինքը ալբօլին պէս փնասակար նիւթ մը պարունակելու և լեղիին միջոցաւ դուրս գրելու պատրաստ և յարմար չափ տեղ չունի: Այսպէս լեւալին անցնող մամացը և արիւնը իրենց պարունակած ալբօլին մասամբ միայն կ'ազատին, զայն լեւալին վրէժէն իրեն վործանք ձգելով, որովհետեւ անիւր լեւալին մէջ գտնուած ցանցաձեւ խողովակներն ու մկաններն կայրէ՛ կը չորցնէ, հետեւաբար լեւալին ալ կը տկարանայ, կը հիւսնադանայ: Դեռ այդ ոչինչ լեւալին հանդիպելով և մանաւանդ չնայողապելով ալ սիրտը հաւաքուող սեւ արիւնն ու մամացը դեռ մեծ քանակութեամբ ալբօլ կը պարունակեն որ սրտին մէջ ալ խելօք չկենար, անոր այնքան զորաւոր մկանները կը թուցնէ, սրտի մինչ մէջ գտնուող կծկալին զրուծեան պատկանող ջիղերու կեղորոնները կը թմրեցնէ, վերջապէս ժամանակէն առաջ երիտասարդ սիրտը կը ծերացնէ, տկար, դիւրաբար կը կընէ: Ասոր համար է որ որ ալբօլով մեր ի միջի այլոց սրտի հիւսնադանութեանց ալ ենթակայ են:

Ալբօլը այսպէս սրտի մէջ ալ իր հաւատարմութիւնները գործել յետոյ միշտ մամացն ու արիւնէն անբաժան ալ սրտի վերի սենեակէն՝ ըլլալէն վարի սենեակէն փարփելն մէջ և անկէց ալ թոքերակի միջոցաւ առօք և փառօք կերթայ թոքերուն մէջ և արեան հետ արիւնը իրենց մէջ մանրելով կը տարածուի թոքափափուկներու չորջրով: Այդ ժամանակ է որ մամացն ու արիւնը կրկին յարմար առիթ գտնելով իրենց բարի ծաղիկ հիւրը՝ արբօլը արտաքսել կուզեն, և զայն մեծ քանակութեամբ ջուրի շոգիին հետ խառնած կուտան օդին, որպէսզի զայն իր հետ դուրս տանի:

Այդ արտաքսում ալբօլը իր վրէժը կը լուծէ սակայն, թոքերուն միսերը, արեան թոքային հերափողիկները այրած է արդէն, բայց ատու ալ գոհ չըլլալով զուրա ելլելու համար ցնցողներու, խոչափողի և խոչակի մէջէ անցած ատեն անոնց ներքին երեսը ծածկող փափուկ թաղանթը, մեր չնչած օդին փոշիները լոնող խոչակի մշտաչարժ թեր թեւանութեանց, և ձայնի գործարարին ձայնական թիւերը կայրէ ու կը չորցնէ, և ալբօլումիւն քիչէն բերնէն դուրս կելլէ անոր արտաշնչումները գարշահոտեցնելով: Այս պատճառաւ է որ ալբօլով մարդը ձայնը թանձր ու խոպտո կը հնչէ և միշտ կը հազան որովհետեւ թոքերին տկարացած է, և իրենց արիւնը մաքրելու պաշտօնը լաւ չկատարեր:

Ալբօլումիւնները ամենէն աւելի ենթակայ են վերսի, քրեռայի և մանաւանդ թոքախտի (վէրէմ) և այլ տարափոխիկ հիւսնադանութեանց:

Վաղուց հաստատուած գիտական ճշմարտութիւն է այլ ևս որ բոլոր հիւսնադանութիւնները, գրեթէ առանց բացառութեան կը յառաջանան միջբրոպ կամ պարթէի կիզուած նախակենդանիներէ և նախարուսիկներէ: Արդ, ամէն վայրկեան մեր չնչած օդին, խըմած ջուրին և կերած կերակուրներուն հետ հիւսնադանութեանց այդ փոքրիկ սերմերէն հազարաւորներ կը կլլինք, բայց մեր մարմինը կազմող մասնիկներու, բջիջներու արտադրած հակաթոյն և հոգեկները գտնուած անմիջապէս կոչնչացնեն, որով այդ փնասակար կենդանիներն ու բուսիկները չեն կրնար բազմանալ և չեն կրնար խանգարել մեր առողջութիւնը:

Բայց որովհետեւ ալբօլումիւն մարդուն մարմինը, անդառնութեան խանգարուելուն համար հիւսնադան, տկարացած ու նիւար է, ատկէ զատ էն կենսական

գործարարները, ստամոքսը, աղիքները, լեւալը, սիրտը և թոքերը իրենց յարակից մասերով ալբօլի ազդեցութեամբ փնասուած, վիրաւորուած, այրած ու փտած են, չեն կրնար մաքրուիլ հիւսնադանութեանց սերմերու զէմ: Միջբրոպները արդէն տկարացած մկանունքներ, փտած գործարարներ կուզեն ազատ համարձակ բազմանալու համար, և ալ ալբօլումիւն մարդուն մարմնէն յարմար տեղ գտնար է գտնել իրենց համար: Այս պատճառաւ է որ ալբօլումիւնները ամենէն աւելի անգործ են տարափոխիկ հիւսնադանութեանց զէմ մաքրուելու և ամենէն աւելի տրամադիր են վերսի, քրեռայի, ժանտախտի, հիւսնախտի բռնուկներ:

Արեան մեր մարմինն այլեւայլ հիւսնադանները կազմող մասնիկներուն՝ բջիջներուն տուած ամենակարեւոր սերմուղը թթուածին ըստած կազն է, որմէ անընդհատ որոշ քանակութեամբ ստանալով կը միացունեն իրենց պարունակած բնածուխին հետ և բնածուխին թթու կազմելով արիւնին կուտան որ մարմին ծախիքներէն և թոքերու միջոցաւ դուրս կարտաքսէ: Ծննդառութեան էութիւնը կազմող այդ գործողութիւնը որ այրում ըսել է մեր կենդանական ջերմութիւնը կը ծնի. իսկ այդ ջերմութիւնը ամէն ոք գիտէ որ ամառ ձմեռ 37° աստիճանին վրայ պէտք է անփոփոխ պահենք որպէսզի հիւսնադան չըլլանք: Արդ, որովհետեւ ալբօլումիւն արիւնը ապակառած, արեան շրջագոյնութեան և չնչառութեան գործարարները փնասուած են, արիւնը ոչ պիտի կրնայ մարմնոյն պէտք եղած քանակութեամբ թթուածին մատակարարել և ոչ ալ այդ թթուածին բջիջներուն մէջ բնածուխ հետ միաւորելէն, այրումէն յառաջացած բնածուխական թթուն արտաքսել. ուստի ուզէ չուզէ ալբօլումիւններու կենդանական ջերմութիւնը պիտի նուազի: Ահա այս պատճառաւ է որ ալբօլումիւն մարդոց անդամները, լեղուր ծայրը և երբեմն նոյն իսկ մարմինը համեմատաբար պաղ է: Այսպէս ալբօլումիւնները ալբօլի ազդեցութեամբ ոչ միայն իրենց կենսական գործարարները կը փտեցնեն, ալ և միջբրոպներէ ծագում առնող և ցուրտ, կենդանական ջերմութեան նուազումէն յառաջացած բազմաթիւ և ահաւոր հիւսնադանութիւններու ենթակայ կ'ըլլան:

Հիմայ մի՛ գարմանաք թէ ինչու ամէն տեղ պատրաստուած վիճակացոյցներ ցոյց կուտան որ մեռնողներու մեծամասնութիւնը ալբօլումիւն կազմուած է:

Կ. Պիօն

ԱՆՓՈՓՈԽԵԼԻՆ

«Մշակ»ի վերջին թիւերէն մէկուն մէջ կարգացի առաջնորդող յօդուած մը որ կը խօսէր մեր քահանաներու կրկնամուսնութեան յաւիտեանապէս անվերջանալի հարցին վրայ:

Երկար տարիներէ ի վեր ծեծուած այս խնդիրը զէպ իր լուծումը քայլ մը անգամ չէ առած, և կ'արժէ որ այս մասին մեր կարծիքը յեղյոյզենք. մինչև որ թերեւս բացուին մեր հոգեւոր իշխանութեանց խուլ սկանչները:

— Մենք ունինք կուսակազմ և կեղեցականներու դժբաղդ Լէգէոն մը որ օրէկքով բռնադատուած է բնութեան զէմ մաքրուիլ և մարդկային զգայասիրութեան բոլոր զրգուցաններ իր մէջ խեղդելու: Ասոնց մէջ, կարելի է, կան այն պիսիներ որոնք՝ հաւատարիմ և

հիւ հպարտա՛կ տունգական կանոններու, իրենց առողջութիւնը քայքայելով և կեանքի օրերը կարճեցնելով, անմիտ ճիգեր կընեն բնագոյն յաղթելու և կը կործեն թէ իրենց հոգիի փրկութեանը տեսակէտով է՛ն առաքելի գործը կատարած կըլլան եթէ, ամեն զընով, յաջողին ոչնչացնել ֆիզիքաւ կան սիրոյ զգացումը:

Առանց սխալած ըլլալու, կարելի է ըսել թէ մեծամասնութիւնը կը կազմեն անոնք որ անկարող են զսպելու իրենց զգացումները և սանձահալելու իրենց կիրքը. ուստի կեղծաւորութեան ու ցածուածեան կը դիմեն: Միամիտներուն կը կլնցնեն, թէ աշխարհային վայելքները կարհամարհեն և թէ հոգին Սուրբի շնորհքով զօրացած՝ իրենց անձը արդէն ազատած են սիրային զգացման ազդեցութենէն կամ կրքի տիրապետութենէն:

Ու անդին, մութին մէջ, աչքէ հեռու, վաւաչոտ կեանքի մը վարնոց խայտառակութեանցը մէջ կը փնտռեն իրենց անասական կրքին յագուրդը և աշխարհիկ մարդոց ամենէն պաղչոտը, ամենէն տափառ անգամ կը գերազանցեն իրենց ցոփութեամբն: Եւ բռնական է որ ասանկ կըլլայ, բայց որ ընդունուած ճշմարտութիւն մըն է, թէ մարդը ամենէն աւելի ծայրայեղութեան մղողը իր չափաւոր կեցողով զսպել ուղած ըզգայասիրութիւնը եղած է:

Բարոյագէտները շատ իրաւամբ կիրքը կը նմանցնեն շունի մը որ տալի խածան, աւելի կատաղի կը դառնայ երբ չլիւծանելով կը կապենք ու կը բանտարկենք զանի: Եւ իրաւ որ սիրային յաղթանակներու մէջ՝ աշխարհակալներէն աւելի եկեղեցականները, մանաւանդ կուսակրօններն, ունեցած են նշանաւոր ասպետներ, ինչո՛ւ չէ: Ի՞նչ ընեն խեղճերը:

Պարկեշտ ու օրէնքին հաւատաւրիա եթէ մնան, պիտի կորսնցնեն իրենց ֆիզիքական ուժը և գուցէ հիւսնադանութիւններու պիտի ենթարկեն իրենց մարմինն ու ուղեղը: Բայց ի՞նչ կը կորսնցնեն եթէ գողի մը պէս միամիտներու շուրջը գեղգրին և զանոնք իրենց գարշիլ ծուղակը ձգեն:

Բացարձակապէս պէտք է, կոյ՛մ պարկեշտ մնալ ու զբոսիլ, և կամ կեղծիլ ու վայելիլ: Մեր կուսակրօնները, մեծամասնութեամբ դժբաղդ մարդիկ, երկրորդ պայմանը կը նախընտրեն: Միջառնոր են թէ ոչ, այս մասին խօսիլ մեր նիւթէն դուրս է: Առ այժմ սա չափ ըսինք որ այս երկու պայմաններն ալ ողջմտութեան արդիւնք չեն, տնրնալիւն են, անիմաստ են: Մենք կը հաւատանք որ նախաձեռն է ամուսնացած հայրապետներ ու վարդապետներ ունենալ բան թէ՛ կեղծաւոր ու խաբեւայ կուսակրօններ:

Սակայն քահանաներուն ինչը

անհրաժեշտ է, որ Դժբաղդաբար անհրաժեշտ ալ բոլորովին ազատ չեն այս անուշադր օրէնքի խտրութենէն, անոնց համար ալ անգուլթ է մեր եկեղեցիէ կանոնը որ կարգիլէ կուսակրօններուն կին ունենալ, սիրել զուին ու սիրուիլ անկէ:

Քահանայ է, ամուսնացած, կեանքը իր պայմաններուն մէջ ճանցած մարդ. և ահա մահը շատ կանոն կուգայ պղտորել իր կեանքին խաղաղ անգործութիւնը անկէ խելով տան էակը որուն հետ անցուց իր կայտառ երկտասարդութեան մէկ քանի կարճատեւ տարիները:

Մեռած կինը, պէտք է որ մարդուն ալ բնախօսական պէտքերը մեռնին իր մէջ, իրաւունք չունի որքան ալ երկտասարդ ըլլայ, ուրիշ կնոջ վրայ մտածելու: Նոյն անողոք եկեղեցական օրէնքը չի ներկր, թող չխտար անոր որ նորէն ամուսնանայ. ամենեւին: Ասանկ փառք մը յայտնելը իսկ գուցէ սուղի նստի իրեն, որովհետեւ անհնազանդ մը կը ճանչըցուի աշխարհին, հետագայ մը աւանդականին և օրէնքին, որ արժանի է պատիժներու:

Ուստի քահանան, իր պաշտօնն ու հացը կորսնցնելու վախէն բռնաւ ձայն չի հաներ և կը նախընտրէ հետեւիլ իր կուսակրօն եղբայրներու եպիսկոպոս օրինակին, կը կեղծէ, մարմնացած ժուժկալութիւն մը ըլլալ կը ցուցնէ ինքզինքը և կըսկսի, գաղտագաղտ, միամիտ հոգիներ որսալ և մոլորեցնել իր հաճոյքի հաշուին:

(Շարունակելի)

«ՇԱՐԺՈՒՄ»ԻՆ

ԻՆՉ ԿՈՒՋԷԻՔ ՈՐ ԸՍԵՒՆՔ

«Շարժում»ի շարժ օրուան նամակատու փին մէջ անսնունցան սա խօսքերը. «Այս օրուան «Իրաւունք»ի մէջ կը կարդացուի ծանօթ դատին խելաթիւրումը: Չէինք կարծեր որ խմբագրականին մեկնումը այս աստիճան խանդաբէր սոյն թերթին դատողութեան եւ ողջմտութեան մեքենան»:

Այս տողերով նախ «Շարժում» սուտ մը կը գործէ թէ՛ թերթին խմբագիրներէն մին մեկնած է. սա բացարձակ սուտ մ'է, որովհետեւ իրենց ակնարկած անձնաւորութիւնը Տիար Յ. Պ. բնաւ «Իրաւունք»ի խմբագրութենէն չէ մեկնած, այլ միշտ կը չափաւորակէ գրել, և նոյն իսկ «ՇԱՐԺՈՒՄ»-ԴԱՅԱՊԱՐՏՈՒՄ» վերնագրով յօդուածը ամբողջութեամբ նոյն ինքն Տիար Յ. Պ.-ն գրած է: Ուստի խմբագրութեան մէջ ոչ իրենց երեւակած մեկնումը տեղի ունեցած է ու ոչ ողջմտութեան խանդաբար մը. այս վերջինը եթէ իրենց մէջ փնտռեն, գրաւ կը գնեմ որ չուտով կը գտնեն:

Ինչպէս կ'երեւայ, «Շարժում» մեզմէ կ'ակնկալէ եղբր, իրեն ըրածին նման, ճշմարտութիւնը և իրողութիւնը բացողը, ինչ որ մենք չէինք կրնար ընել: Որովհետեւ դատարանը իր վճիռը հրապարակաւ արտասանեց թէ Շարժում թերթը Տիար Չիգանորեանի և Յ. Չաքրեանի ղեմ ծանր զրպարտութիւն

մ'ըրած ըլլալով իր գրպարտի քերթ, կը դատապարտուի անոր պատասխանատու Ղ. Թաճմանեանը:

Արդ, ի՞նչ կուզէիք որ ըսէինք: «Շարժում» ապա դատապարտութեան զոնէ անժամանակէն ազատելու համար, դատաւարութեան օրը, վճիռը արձակուելէ առաջ ունիկցիրներ եւ նոյն իսկ փառաբանը առաջարկեցին ձեզ թէ ձեր ամբաստանութիւնը երկու տող գրեցէք թուղթի մը վրայ ձեր անձնական ստորագրութեամբ եւ յանձնեցէք Տ. Չիգանորեանի, որ պատրաստ էր անմիջապէս դատարան մանել եւ Ղ. Թաճմանեանի ղեմ իր դատը գոցել ու նոյն թուղթով ձեզ գէժ գատ բանալ եւ դուք առիթ կուենայիք ձեր փառանքը ներկայացնել եթէ երբեք կային. բայց դուք փախուստ տուիք:

Աւելի առաջ Ղ. Թաճմանեանը ձեզմէ փաստ ուզեց որ դատարանին ներկայացնէ եւ ինքզինքը ու «Շարժում»ը աղաւտէ դատապարտութենէ. անոր ալ փաստ ցոյց չի տուիք. այլ եւաք ձեր թերթով յայտարարել թէ՛ թուղթ էք տուեր դատարանին որ դատը փոխանցուի: Այս արդէն խաղ մ'էր ժողովրդեան գայթակղեալ մըտքերը ղեպի ձեզ յանկուցանելու, ինչպէս որ դատարանն ալ ձեր տուած թուղթը փոխանցման անբաւական տեսաւ. իսկ դուք բաւականացուցի՞ր կամ լրացուցի՞ր երկու տողով նոր թուղթ մը գրել մերձեցիք: Ձեր այս մերժումին վկայ են բոլոր ունիկցիրները որոնք Տ. Չիգանորեանի և Չաքրեանի հեղինակ չէին. «Հայկի»ի խմբագիրը Ստեփանիւզի էր, դատարանը ալ Պոլսէն էին:

Ուստի Շարժում դատապարտուած է ըսելէ դատ մեզմէ ի՞նչ կ'ակնկալէիք որ ըսէինք:

ՀԱՆԳԱՆԱԿՈՒԹԻՒՆ

Տիար Յ. Չաքրեանի հաւանութեամբ հանգանակութիւն բացուած է իրենթակաւ շատ կարօտ վիճակը դարձանելու և Տուրքիոյ տապալտկան տաւերու մնացորդ պարտքը վճարելու համար:

Յանձնարարելու իսկ պէտք չկայ. զի ամէն Հայ լսած է անունը կամ անձամբ կը ճանաչէ զՏիար Չաքրեան, որ շատ երկար տարիններէ ի վեր նուիրած է ինքզինքը Ազգային Դատին, թէ՛ Չէյթունի պանծալի իրանց մէջ և թէ անկէ դուրս գոհելով իր ամէն միջոցներն և որ կը տառապի այսօր ի վառ նա նիւթական ծայրայեղ անձկութեան մէջ:

Տարակոյս չունինք որ բարեսէր Հայ ազգայինք անտարբեր չպիտի գտնուին և իրենց նուէրներով պիտի հաճին քաջալերել Չէյթունի գործիչ մը:

Նուիրատուութիւնը կրնան զրկուիլ «Իրաւունք»ի խմբագրատունը և կամ ուղղակի իրեն Տիար Յ. Պոլսի Չաքրեան վառելու հասցէով:

Եթէ նիւթական միջոցները ներքին Տ. Յարութիւն Չաքրեան մը տագիր է փոխադրուիլ ի կիպրոս, որ կ'իլիկիոյ մօտ գտնուելով, կրնայ անոր խանդաբար ամբողջութեան նպատակաւ ինչի իր օգուդ և կլիմայով:

ԼՐԱՔԱՂ

—Պէրպէրեան վարժարանի սաները, իրենց Տնօրէնին անուան տօնախմբութեան առթիւ, ուզելով օգտակար նուէր մը մատուցանել, գումար մը հանգանակած են, և Տիար Պէրպէրեանի խորհրդով նոյն վարժարանի մէջ որք մը եղբայրագրելու յատկացուած են այդ գումարն:

—Սամաթիոյ ազգայինք գանգատած են եկեղեցւոյ մէջ շրջագայող անվերջ պնակներու գէժ և խնդրած են որ իսպառ վերցուի եկեղեցւոյ մէջ պնակ շրջագայելու դրութիւնն, և եկեղեցական տուրք մը հաստատուի թաղեցւոց վրայ:

—Սամաթիոց այս առաջարկը մենք վառնալի համար ալ շատ օրինաւոր և արդար կը գտնենք:

—Հայ-Հռոմէական Պատրիարքարանը դիմում ըրած էր դատական նախարարութեան, վանայ և շրջակայ Հայ-Հռոմէական կրօնական և ալլ գործոց հսկողութեան համար Պատրիարքարանի կողմէ կարգեալ Հ. Անտօն վարդապետ իրր առաջ. փոխանորդ ճանչնալու և հռոմէական հայերը միւս հայերէն դատելով առանձին մուխթար մը ալ կարգելու անոնց, Նախարարութիւնը առ այս գոհացում տալով, կարեւորն ծանուցած է վանայ կուսակալութեան:

Սէրվէր

Դրամի փոխարէն Պապականութիւնը նոր ընդունող այդ ազգայնոց բաժանման շնորհը հայր Շարժմանի կը պարտինք. և քիչ մ'ալ մենք բաժին ունեցանք:

Բիւզըսկիյի մէջ կը կարգանք:

—Կը լսենք թէ Բուժէլիի Գաղաքէրութեան Ատեանը պատասխաներ է Բարձ. Շէյխ-իւ իսլամին թէ իրեն (Գաղաքէրութեան) չի վերաբերիր մտիկ ընել Սուրէնեան էֆ. ի յարուցած խնդիրը Դիրգոր էֆ. Գարակէօզեանի խնդրոյն մէջ: Սուրէնեան էֆ. երկրորդ անգամ դիմեր է Շէյխ-իւլ-իսլամին, բայց յայտնի չէ տակաւին թէ ինչեալ առեանը վերջապէս պիտի ստանձնէ՞ խնդիրը:

—Սամսոնէ Պատրիարքարան հասած գրութիւն մը կը ծանուցանէ թէ՛ Ամերիկայէն վերադարձող և Սամսոնի մէջ գտնուող ազգայինք կայս. ներման արժանացած են, և մաս առ մաս ազատ կարճակուին, ինչպէս որ անցեալ շուրթու 19 հոգի ազատած և իրենց հայրենիքն ուղեւորած են:

ԱՄԵՐԻԿԱՆ

Ամերիկեան Սըմիթ բաղադին մէջ Արարկիրցի փառնակեան ա. նուն 45-50 տարեկան մէկը բաղադական պատկով ամուսնացիր է 18 տարեկան Գերման աղջկան մը հետ. այդ Հայը իւր հայրենիքի մէջ կին մը և 12 տարեկան զաւակ մը ունի եղբր: Կասկած չի

կայ որ այս պարագան երբ կառավարութիւնը իմանայ, այդ անխիղճ հայը պիտի պատժուի:

—Մ. Նահանգաց 12րդ զօրաբանակին ղեկավարներէն Յակոբ Ս. Կիրակոսեան Նշանաձգութեան փորձի ատեն 150 ամերիկացի զինուորներու մէջ ամենէ առաջ հինգ անգամ իրարու ետեւ նշանակէտին կարկած ըլլալուն համար պատուանշան մը ստացած է:

—Ամերիկայի հովիւ Տ. Մաշտոց վարդապետի կուսակրօնութեան հակառակ ըլլալով ամուսնացած լինելը Կ. Պօլսոյ փոռնը և ուրիշ թերթեր գրած էին, բայց այդ լուրին կատարեալ սուտ մը և անխիղճ զրպարտութիւն մը ըլլալը Տիգրիս կը յայտարարէ:

—Ուլսթըրի Ս. Փրկիչ եկեղեցւոյ պարտքը բոլորովին վերցնելու համար Ամերիկայի Առաջնորդ Գեր. Սարաճեան եպիսկոպոս հանգանակութիւն մը բացած է բարեկեցիկ դասակարգի մէջ և արգէն բաւական մեծակալ գումար մը հանգանակած է: Վեհ. Հայրիկը նուիրած է 100 տողար. և Եպիսկոպոսը այս նպատակաւ Մանչէսթըրէ և Եւրոպական այլեւ այլ քաղաքաց ազգայիններէ հաւաքած է 750 տողար:

ՄԻԻՃԱՍԵՒԷԻ ԳԱՐԱՐԸ

Վահագն իմպարելէ կէջնկերտէ կաղէթամըլտա տէրճ օլընան իքի մէքթուպլէրէ Պատ. Հայկ Եարտըմեանըն ճէվապլէրինի տախի նէշը իթմիշ իտիք: Օգույանլարըմըլըն մալիւմի օլտըլը իւզրէ մէվզուի պահս օնան մէսէլէ բէքտէ կաղէթամըլըն մէսէլէքինէ միւլթէ տախի օլմաուղընտան, պիզ մէսէլէյի եալընըլ միլլիյէթ նօգթախի նազարընտան թէտըլըլ իտուպ, մէզհէպ միւլմատէլէսինէ կիրիշմէք սիլին միւլպահասայա նիհայէթ վէրմէք էֆքեարընտա ըտըլ. ֆազաթ Պատ. Հայկ քէնտի մէմու, իլլիյէթի իզթիլասընտան պիւթիւն պիւթիւնէ մէզհէպ ճիհէթինի էշէլէմէքլէ մաւպահասայալ ուղաթմազ արզուսընտա տըր. քէպա Ս. Վահագն Պատուելիին հէր պիր սիւվալինէ միլլիյէթ նօգթախտան ճէվապ վէրմէլէ հազըր պուլընըլ օր Պիլ իսէ դայըլը օգույանլարըմըլըլ թաճիլ իթմէմէք իշիւն հէր իքի թարաֆա մէյտան վէրմէքսիլլին, պիր իքի միւլմալէամըլըլ վիրտէ տէրճլէ միւլպահասայալ զարամայըլ միւլմասիպ տտա իթտիք:

Պատուելի տէմիշտի «Սալթ մէզհէպ հիշ պիր միլլիյէթի թաքսիմ իտէմէլ», ֆազաթ էֆքեարըմըլըլ միլլիյէթիմիլլին պէզասընըլ թէմիլլին իսէն սիլասի պիր զուվլէթիմիլլ օլմաուղըլ հալտէ էրմէնիլիլի իպգա իտէն եալընըլ միլլի քիլիսէմիլ օլմուշ վէ օլմազա տըր. պուկիւն էրմէնիլի զաթիլիլէրին եարըւըլ միլլիյէթի զայպ իթմիշ տէկիլ

մի տիր. օնոր տասնի եվկլէրի «պիլ տէ Էրմէնի իւլ» տէր իքէն պու կիւն միլլի լիսանլարըն թէքէլլիւմ իթմէք շարտա տուրսուն. քէնտի քէնտիլէրինէ լաթին վէ փրանսըզ րէնկի վէրէրէք պիւթիւն պիւթիւնէ ճիւլթիլթ բարասլարըն գու. ճաղընա աթըլմըշլար տըր. կէօր տիւնիւզ մի մէղհէպ միլլէթի նա սըլ թագսիւմ իտիյօր:

Պատուելինին՝ «պիլի միլլի քիւ լիսէտէն գօվալայօրլար, զամիրի միլլէ ամիր օլմադ իսթէյօրլար» տէմէսի բէք ասըլսըզ վէ Էսասսըզ տըր. զիրա փիլիսէմիլ զամիր սէր պէստիլէթի իւլէրինէ թէմէլլէշմիլ օլուպ, քիւսէնին զամիրինէ ամիրի միւսկիւր օլմազ վէ օլմամըշ տըր:

Մուգատտէս փիլիսէմիլէ գարշը «իսթիհզաքնարի լիսանլէր» գուլլանլարը Պատուելի անլա մազ իսթէմիլ օլտըղընտան, Մ. վահագնըն պիլգէ իսթիլէրի իլէ պիլտիրտիկի իւլգէ, անլար մէս լիքտաշ օլան պազը բրօթէստան պատուելիլէր տիր. նէզաքէթէ տօգանմամազ իչիւն իսթիլէրի իլէ պուրատա զիքը իթմէքտէն սարֆը նազար իտէրիլ. ֆագաթ պիլմէք բէք ալգու օլունուր իսէ, լիսանէն մալիւմաթ վէրէպիլիլիլ:

Իլթէ մուսիպի թէքսիլի օլա ճագ խուսուս պաշլըճա օ կիպի պատուելիլէրին հալլէրի տիր. վէ միլլէթ պէյնինտէ սօվուզըզ հու սուլա կէթիլէրէնլէր տախի օ հալլէր տիր:

Ատուի ճանխրաշըմըզ գարշը մըզտա իքէն պէյնիմիլտէ թէք ըրիգա հասըլ իթմէքտէն սագըն մալըլըզ մէպտէ ու մագսէտիմիլ իթթիհատը միլլիմիլ օլմալ տըր: Ֆէրին ասլա թապի օլաճաղըն տախի ունուլթմալալըմ:

ԶԵՅԹՈՒՆՏԱՆ

ՍԱՀՆԱՆ ՀԱՎԱՏԻՍԼԷՐ

Կիլիկիա թարափլարընտա շիւ տիլիք Էհալի սիւքիւնէթլի պիւր հալտա տըր: Խըրիսթիյանլար վէ միւսլիմանլար մուհապէթլէ Կա շայօրլար. Կալընըզ հիւքիւմէթ մէմուրլարը վէ հաճի հօճա թա գըմը շալըշլօրլար Էհալիլի Կէք տիլէրինէ զարէլլի վէ քէնի սագ լամազ. զիրա օնլար գարըշըլըզ իչիւնտէ մէնֆաթթ պէքէյօրլար: Գաթօլիկ վէ բրօթէստան մի սիօնալար Էհալիլին սէֆալէթին տէն իսթիֆատէ իտէպիլմէք վէ բարա իլէ Էհալիլի ալլամազ ի չիւն պիւր պիլիլիլէրէք բէգապէթ իթ մէքտէ տիրլէր:

Էրմէնի Լուսաւօրչականլար տա խի Էթրափլարընտա տէօնէն հալլէրտէն բէք վաղիֆէսիլ զալմա յուպ, միլլիլէթին մուհաֆաղասը նա միւսթիլի մէքթէպէ ֆէտա քնարանէ շալըշմագտա տըրլար:

Զէյթունտա թէքսիւ օլընտան Կէթիլմիսնէտէ (օրլանոց) 30 Էօք սիւլ մուհաֆաղա օլընմագտա տըր:

Պատրիարքարան Սթանպուլտան տայա 15 լիւրա իտնէ թախսիս իթմիլ տիր:

Միտիլիալ Բնկիւրթիւնըն Զէյթունտաքի մէքթէպէլլի իքի սէնէ տէն պէրու գաբալը իտի իսէ տէ, շիմտի Կէնիտէն աշըմըշ օլուպ, 140 լիւրա պիւտմէ թախսիս օլըն մըշ վէ ասըլ Զէյթունլը Տիար Գրիգօր Գասապէան մէքթէպէլլէր տիրէթթօր թային օլընմըշ. պու զաթ տիրայէթլի վէ հէր քէսին թէմէլլէրէնի ճէպ իթմիլ տիր:

Զէյթունլըլար Էվկլէրի կիպի հէր թարաֆա կիտուպ կէլմէքտէ օլարագ, ալիգուլթա վէ գաթըր ճըլըզլէ մէշղուլ տըրլար: Վէ մա հէլին հիւքիւմէթի Էրմէնիլէրին Էլինտէ տիր: Տէվլէթ Զէյթունլըլարլէ իհթիյաթլը տալլանըլօր, վէ Մարաշտա, Էպիսթանտա վէ Կոկիսոնտա թապուրլար իլէ աս քէր սագլայուպ, Զէյթունլըլարըն հարէքնաթընը թէտգըզ իթմէքտէ տիր:

ԼՕՐՏ ՍՕԼԱՊԵՐԻ

Կէլէն կիւն Լօնտրատա քէլիտէ օլընտան սէնէվի զիյաֆէթտէ Լօրտ Սօլպէրի սուրէթի գատիմէ իւզ ըն բօլիթիգա մէսէլլէրտէն տօ լայը փիւքէլա րէյիսինէ մախսուս նուլթըլ իրատ իթտի:

Լօրտ թէքթի սիւահ մէսէլլէրին տէն սօլայը Զարա մէթհ ու սէնա լար օգուտու, վէ պու մուհիմ մէ սէլէ հալլ օլընտան տէկին իհթի յաթլը տալլանմագ լաղըմ տըր, զիրա, տէաի Լօրտ, մէսէլլէ պաղը միլլէթլէրին միւրապուրըն թագսի մի իւլէրինտէ տիր. պու սէպէպ լէ նալէհան պիւր մուհարէպէ զու հուր իտէպիլէքէկինտէն, ինկիլթէ ըա հաղըր պուլընմալը տըր. պու հաղըրըզ Կէնի միւլէրէր զապթ իթմէք վէ մուհարէպէյէ աթըլմագ մագսէտիլէ մէպին տէկիլ:

Լօրտըն զիքը իթտիկի միւրաս լար պաշլըճա թիւրքիա վէ Զին մէմալիքի տիր:

Կիրիտի վէ Սիրիայը զապթ իթմէք վէ Մըսըրը թահթը ի տարէմիլէ ալմագ նիյէթինտէ տէ կիլիլ, շիմտիլիք Մըսըրտաքի հա լիմիլ բէք էյի տիր, Կէնի թէպ տիլաթա իլթիլգամըզ Կօք տէտի:

Մ. Ամէրիկ. նըն Լվորթա բօ լիթիգատընտ տախիլ օլմասը սուլհ ումուսիլէ գարարը օլապիլի, ֆա գաթ ինկիլթէրայա հիչ պիւր մա զարաթլը օլմայաճաղըն տախի զրքը իթտի:

Անարշիսթլէրէ գարշը Էլէ յալը նաճագ թէտաթիլլէրտէն տօլայը Լօրտ իւմէտսիլ կէօրիւնտիւ:

Նոյվ վրիւսիւս Բուս կաղէ թասը Սօլպէրինին նուլթընտան պուհա իտուպ, տէմիլ տիր քի, պու նուլթ Էվորթանըն րահաթսըղը զընը ասլա Էքսիլթմէտի. վէ ին կիլլէրա քէնտի տըղուլտընը ի լէրլէմէք իչիւն պաշլըճա Ֆրան:

սանըն վէ Բուսիտըն մէնֆաա թընտա տօգուլարագ հաղիլ թէհիլքէ հասըլ իտէլ:

ՄԻԻԹԷՆԵՎ ՎԻԼԷ

Երմէնիսթանըն սապըզ խա րիճիլէ նաղըրը Մ. Սքուզիա ա խիլէն Զէթիլէնէ, Պէլլարատա վէ Սօֆիայա կէզմիլ օլմասընտան տօ լայը Բէթէրապուրկտան Բօլիթիլէ Գօրէսթուլտէն վէրիլէն մալիւմա թապիւնէն, Բուսիա Պալգան մէ մալիլէրին հալը հաղըրընը թէպ տիլ իթմէք ասլա տիւշիւնմէտիկի կիպի, գարըշըլըզ հասըլ օլմա սընտան տախի իթթիւնապ իտէքէք վէ Պալգան մէսէլլէրի իչիւն Վի Էննա գապիլէսի իլէ միւլթէթի գէն մուսմէլլէ իթմէք գարարընտան ասլա շաշմայաճագ տըր:

Ալմանիւս իմէրաթթօրը վէ իմէրաթթօրիցասը հօկտ. 30 տա Պէրուլթան Հօկնցօլըր վարօրընա րագիպ օլտըլար:

Սպանիա վալիտէ-գրայիցասը մախսուսի մէքթուպէ իմէրա թօրը վէ գէվէսիլի Մատրիտէ տալլէթ իտէքէք իթիլ:

Անարշիսթլէրէ գարշը թէ ճէմմիւ օլընաճագ գօնֆէրանսա իչ թիւրաք իթմէք իչիւն Պալկարիա քէնտի վիլէննա մալահաթիլիւզա ընը թային իթմիլ տիր:

Զար Լիվաթիտա պուլընտը զընտան, Սուլթան անը թէպրիք իթմէք իչիւն պիւր հէյէթիլ Եօլլա մըշ տը. Զար մէղքիւր հէյէթիլ հուլուրա գապուլ իթմէքտէն մաա տա, պիւր զիյաֆէթ վէրտիրմիլ վէ Սուլթանըն նամընա պատէ նուշ իթմիլ տիր. պու զիյաֆէթ տէ Մ. Զինօլիլէք վէ Գօնթ Մու րալիլէք տախի հաղըր ըտըլար:

Մ. Զայմիսիլ րիյասէթի թահ թընտա Երմէնիսթանըն Կէնի հէյէթիլ վիւքէլասը թէքիլ օլըն մըշ տըր:

Հօկտեմբեր 30 թարիլիլ Պէլ կրատտան քէլիտէ օլընտան պիւր թէ լէկրաֆա պիւնէն, սինօր մուհա ֆըղլարընտան պիւր սըրպ շալուշ թիւրք նիգոմիլէրինտէն վրանսա սանճաղընտա գաթլ օլընմըշ. Պու հալաթիս Սիւպիտա հիտտէթ հուսուլա կէթիլմիլ տիր:

Ինկիլիլ վէ Ֆրանսըզ տէվլէթ լէրի հարպ վարօրլարընը վէ սալի տէնիլ գօւվէթլէրինի Էլան թէ լալլէ հաղըրլամագտա տըրլար:

Ֆիլիլին տալարը իչիւն Մ. Ամիրիգա վէ Սպանիա պէյնինտէ օլան միւնապալա Ալմանիա իմ բէրաթթօր թէվաթուլ իտէքէք ի միլ: Շայէթա կէօրէ, մէղքիւր առալար իչիւն Ամիրիգա Սպանիա յա 200 միլիօն պիւր մէպլալ Էօտէ մէք թէլլիլֆինտէ պուլընմըշ:

Սթանպուլտան թանա չէքիլ միլ օլան պիւր թէլէկրաֆ պէր վէճ հի աթի պիլտիրմիլ տիր: «Կիրի տին պօշանըմալը խիլթա պուլտը շիմտի տէվլէթլէրին նաղարը Անա:

տօլը վէ Մ. քէտոնիա Էյալէթլէ րինէ աթթ օլընտը, պախտատ Սճէմիսթան սինօրը իւլէրինտէ պուլընտան վիլալիլլէրտէ պիւլթիւն պիւլթիւնէ իլթիլալ վէ գարըշըզ լըզ հիւր իթմէքտէ տիր: Մ. Զինօլիլէք Լիվաթիտա կիլթմէպէն Էվկլէ պիւր նօթա վէրուպ, Կալ կրատաքի մուհաճիլ Էրմէնիլէրին Թուրքիայա ալտէթ իտէպիլմէլէրի խուսուլընը իտտաա իթտի:

Ալման հալալա Լօնտրատա պիլտիրմիլ տիր. «Սթանապուրըն մուլպիլիլին Սթանպուլտան վէր տիլի մալիւմաթա կէօրէ, Ալլիլիլ նէզարէթլինտէն տէօրթ սէր քնա թիլլէր զայէթ Էհէմիլիլլէթի Էվ րագլար Էլտէ իտէքէք Թէնէվէ գաշ մըշտը:

Իմր. Վիլհէլմ Շամտան մու ֆարէքէթլինտէ Սուլթանա պիւր թէլէկրաֆ չէքուպ, Թիւրքիանըն նամատար չէհիլլէրինտէ քէնտիսի նէ օլան հէօրմէթ ու գապուլի յէթտէն ֆէվզէլատէ մէմուլիլլէ թիլի պէյան իթմիլ, Սուլթան տախի ալը սամիլի սուրէթտէ պիւր ճէվապ վէրմիլ տիր:

ԶԱՍԻՐԷ ԲԻՍՅԱՍԸ

Պուլսայ	Վառնա, 4 Նոյնբեր
Վակոն, իպրա 55-58	Էէք 9-9.50 ֆր.
Արապա, 55-60	Էէք 9.12:
Արապ	
Լիպրա 42-50	Էէք 5.80-6.20 ֆր.
Ֆասուլիա	
100 օլ. 18-22 ֆր.	մալընա կէօրէ:
Եուլաք	
Արապա 20-25	ֆիլաթ 5.40-5.70 ֆր.
Տարը	
Արապա 5-6	լիպրա 58-60. ֆր. 4.60-5:
Մարը	
55-58 իպրա. ֆիլ 6.80-7:	
Կիւնտէ 150-200	արապա վէ 25-30
վակոն պուլտայ, 70-80	արապա ար
րա կէլլէքտէ տիր:	
Ֆասուլիա 8-10	արապա
Արապա մուսմէլլէսի նարօլէօն 21 ֆր.	
հիսապը իլէ:	

ՅԻԿԼԷՐ ԵՒ ԲԵԹԷՆԵԱՆ
Յաննակաւարաք ի Ռոնաճոք

Պատիւ ունին ծանուցանել թէ զիւրաճաւորիլի պայմաններով կը հայթաթին Երկրագործական մէ քիւններ, զաշնակներ, շաղաքի աման տեսակ գործիք և պիտուք, մանիֆաթուրայի և կալանթիլիայի վերաբերեալ ապրանքներ, եւն:

Ալման կարգի և աման տեսակ ընտիր ապրանքներ ուրիշ հաշտին համար բերել կուտան ուղղակի եւ րոպական առաջնակարգ գործա ընտիրէ շատ չափաւոր գիներով: Իրենց զիմողը գոհ պիտի մնալ:

Ա. Զ. Դ

Պուլկարական Կիւմնագիտնի հին գերորդ կարգը աւարտած երիտա սարգ մը կը փափաքի վաճառա տան մը մէջ համեստ վարձքով պաշտօն մը ստանձնել:

Դիմել յիւրաքանքի խմբագրա տունը:

Отговорникъ М. Сконовъ
Печатница "Взаимность"—Варна